Negyedik évfolyam. 177-ik szám Kolozsvártt, 1874. csütörtök augustus 6.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Előfizetési dij.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra helyben	1 „

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési dijak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasestein et Vogler Wien Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállás:
Belkirály-utcza szeglet trencsin-vár 7. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek dijaztatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
A
„KELET“
politikai és közgazd. napilap
1874. második fél évi folyamára.

„KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

☛ A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el. ☚

Az előfizetési pénzek, legczélszerübben postai utalványnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Az állam eredete.

II.

(B. K.) A tudomány egyik legfőbb és legsikerdusabb törekvése a különböző jelenségekre nézve az irányadó egységes törvényt kikutatni; e törekvés akkor fogja talán betetőzését érni, midőn az egész világegyetem összes tüneményei egyetlen egyszerü alaptörvényből — például az átomoknak egymáshoz való vonzódásából, mely összetartja az egész mindenséget s nyilvánul az élet minden tüneményeiben, a növény fejlődésében ugy, mint az állati légzés okozta s a közönséges tüzben — lesznek levonhatók.

A mily szép eredményeket mutat fel e törekvés, ép oly hibás következtetésekre vezet, ha épen minden tüneményre alkalmazni akarjuk, semmi sem bizonyithatja ezt inkább, mint a különböző állambölcseleti iróknak az állam eredetére vonatkozó elméleteik. Majdnem mindnyája ezeknek megdönteni törekszik társa elméletét s a magáét állitja fel, mint az állam eredetének egyedül jogosult felfogását. E tünemény onnan keletkezik, mivel az állam eredetére nemcsak egy, hanem igen számos nézet lehet jogosult.

Az állam emberi tényekben találja eredetét, ezt kétségbe senki sem vonhatja. A nélkül, hogy az emberek valamit ne cselekedjenek, állam nem létesülhet. Az emberi akarat azonban, ugyanazon czélra különböző alakokban nyilvánulhat, itt egyetlen alaknak kiváltságot tulajdonitani nem lehet az akarat maga pedig szintén a fenforgó körülmények s az ösztön szerint különféle indokokból nyeri irányzatát. Ez indokok ismét az alap- vagy közvetlen indokok szempontjából foghatók fel.

Ebből következik aztán, hogy a mult alkalommal felhozott nézeteket megvizsgálva be kell ismernünk, hogy csaknem mindenik iró igazat állit az állam eredetére nézve.

Herbart természeti productumnak mondja az államot s minthogy az ember államon vagy legalább társaságon kivül nem élhet, nyilván természeti szükség reá nézve az állam-alapitás; s igy természeti productum az ember által az állam; mivel pedig a természet urának az isten tekintetik, az uralkodó fogalmak szempontjából szintén jogosult azon nézet is, hogy az állam az isten müve, nem kevésbé Hegel állitása, hogy isten fejlődési fokozata. Minthogy pedig államban állhat fenn leginkább az ember, tehát az állam alapitására józan esze is rávezethette, sőt arra kétségtelenül befolyással volt, nem vethető tehát el azok nézete sem, kik az észszerüségben keresik indohát.

Ès legkevésbé sem rontotta le ez állitásokat Savigny, ki valami magosabb szükségbe, belölről képződő erőbe helyezi az állam keletkezésének alapját. Ő csupán a végindok helyett a közvetlen indokot vette fel: az ösztönt, mely a természetben vagy ennél magosabb tekintélyben leli indokát.

Ez irók tehát mindnyájan a belső indokból következtették az állam eredetét; s mint röviden okadatolva láthattuk, ez indokok mindenike bevehető, kivéve talán az istenre vezetett indokot, melyet közvetlen, érzékelhető tapasztatok hiánya miatt egyáltalán megállitani nem lehet. Az eltérés tehát a mi a felhozottak s az idézett nézetek között van, csupán az, hogy mi az egyetlen indoknak sem tulajdonitunk kizárólagosságot, mint a hogy az emlitett szerzők teszik.

Az itt fel nem hozott nézetek nem a belső indokok, hanem külső cselekvényekből származtatják az államot, ezekről azonban a jövő alkalommal.

— A nemzetközi gabnavásár sikere messze tulhaladta a várakozást.

Tekintve az egyes gabnanemeket, a következő üzletek jegyezte ttek fel:

Buza eladatott 52.200 mázsa. Az effectiv áru 6 frt 15–6 frt 40 kr. Szokványbuza Budapesten sept. octoberben szállitandó 5 frt 62—5 frt 55 kr, mintegy 50.000 mázsa.

Rozs, többnyire nehéz minőségü, eladatott 80 e. mérő, Budapestre szállitva, 4 frt 30 kr, 4 frt 40 kr, 4 frt 45 kr. Az árirányzat emelkedő.

Árpa 100.000 mérő köttetett. Takarmány árpa 3 frt 15—25 kr, középminőségü 3 frt 50 kr, 3 frt 70 kr, első minőségü 3 frt 75 kr, 3 frt 90 kr, 4 frt. Szokvány árpa per aug. sept. 30.000 mérő 3 frt 5 kr, sept. oct. 2 frt 95—92 kr. Az irányzat igen szilárd volt, az üzlet végén az eladók az árral vagy 10 krral alább szállottak.

Zabban az üzlet ugy effective, mint időre szilárd volt. Aug. sept. octoberre köttetett 150.000 mérő 2 frt 25—28 krral, augusztusra 34.000 mérő 2 frt 35–40 krral, 15.800 mérő 2 frt 45—55 krral. Az árirányzat leszállott az üzlet vége felé.

A zab és árpa üzletében, főképen a külföld vett részt; rozsban és árpában főképen Csehország.

Kukoricza 1875. május-juniusban szállitandó 50.000 mázsa bánáti 3 frt 67—76 kr. A tendentia szilárd volt.

Repcze 1000 köből adatott el, Szatmárról 9 frt 50 krjával számitva 150 bécsi fontját.

Lisztet, „fehetét“ nagy mérvben keresett déli Németország; de mert áraikat magasaknak találták, kevés üzlet történt. Eladatott néhány ezer bál, 6 sz. 14 frt 75—15 frt 75 kr. 7. sz. 14 frt 40 kr —15 frt. 8. sz. 12 frt 90 kr—13 frt 25 kr., 200 vámfontos bál szerint, ingyen zsákkal Budapestről szállitva aug.-szeptemberben.

Korpa nagyon keresett Csehország részére; elkelt 25 000 mázsa durva 2 frt 77½ kr, 2 frt 85 krral, finom 20.000 mázsa 3 frt 10 kr, 3 frt 40 kr, ősszel szállitandó.

Az emlitett czikkeken kivül kisebb mérvü üzlet folyt még gyapju, olaj, olajpogácsa s hasonló árukban.

Ezen részletek elősorolása után az általános kedvező hangulat constatálható, mely az egész vásáron végig tartott és mely azon közmeggyőződésben culminál, hogy Budapest nemzetközi gabnavásárának állandóan meg van vetve az alapja, és hogy az első kezdet sikere teljes garantiát nyujt arra, miszerint a következő években fokozódó részvétre számithat.

A gabnavásár évenkénti ismétlése e szerint elhatározott dolog.

Keleti ügyek.

Konstántinápoly, julius hó végén.

(Török pénzügyek).

Az eltelt hét — pénzügyi tekintetben valóságos eseménynek volt szemtanuja. Az állami bank tervezete, melyről mult levelemben megemlékezém s a melyről már oly rég idő óta szó van — véglegesen el lett fogadva a ministertanács által s minden pillanatban várjuk az iradet, mely azt közzé fogja tenni. E tárgyban igen élénk harcz folyt a kormánykörökben; az ó-törökök pártja teljes erejétől ellene szegült s állitván, hogy a nemzet méltósága szenved az által s valóságos öngyilkosságot követ el a török állam akkor, midőn a pénzügy kezelésébe keresztényeknek engednek befolyást. Pedig ha az eddigi kezdetleges pénzügyi kezelés helyébe, az európai civilisatio által jónak talált rendszabályokat hozzák, abban ugyan semmi káruk nem lesz; már pedig mind e mai napig a pénzügy osztozott ugyan az európai pénzügykezelés terheiben, de nem annak előnyeiben. A lefolyt kormányok alatt e téveszme folyton megerősödést nyert, mert vették fel a kölcsönöket mindaddig mig csak lehetett s azoknak csak igen csekély részét forditák közhasznu vállalatokra. Ideje volt e sikamlós téren megállapodni s a nagyvezir, midőn e czélból minden erejét megfeszité, határtalan jelentőségü szolgálatot tőn hazájának. A császári ottoman bank szervezete a következő pontokat foglalja magában: A bank fogja kézhez venni a birodalom összes jövedelmeit. Az igy nyert pénzalapok biztositéka mellett szükséges összegeket fogja felvenni, miből aztán valamennyi adósság kamatait fizetendi. A különböző ministeriumoknak pénztáránál hitelt nyitnak, de csak azon összeg erejéig, a meddig ezt a budget megengedi, a nélkül, hogy bármely esetben is e hitelt tulhágni lehetne. A kormány és a bank között létrejött egyesség ezen zártételének könnyebb megérthetésére szolgáljon az, hogy egész a mai napig egy ministerium sem tartotta magát (talán egy kettőnek kivételével) a budgetben előirt korlátok között. Igy p. a belügyministerium, a tengerészügyérség, a tüzérparancsnokság s a közmunkák ministeriuma, hogy több példát ne idézzek, hogy bizonyos kiadásoknak eleget tehessen, külön adósságokat vettek fel, a miket előbb-utóbb meg kellett fizetni; s a mely kiadások pótlása folyton zavarokra adott alkalmat a pénzügy kezelésében. Jövőben ez nem lesz igy s maga a záradék nevezetes előmeneteiről tanuskodnék. De még ezzel nem értük végét a pénzügyi reformoknak. A budget egy bizottság által lett előkészitve, melyben a bank maga is szavazattal fog birni; nem szükség kiemelni a szerencsés következményeket, miket e külön intézkedés maga után fog vonni. A bank valóban nem fog késni egész befolyását arra felhasználni, hogy a kormany tevékenységét oly irányba terelje, oly rendes mértéken tul nem igen emelkedett. De növeltetése az az időbeli fogalmakhoz képest tökéletes volt. Oktatást nyert nyelvekben, zenében és rajzban. Beszélt spanyolul, görögül, latinul és francziául; meglehetősen irt latin költeményeket. Miveltségét csak később tökéletesité. Leveleiben kedély és szellem, de kevés mélység mutatkozik.

Lucrecziával folyton ugy bántak, mint Borgia bibornok unokahugával. 9 éves volt, midőn atyja Farnese Juliába, egy elragadó szépségü hölgybe szeretett, kivel aztán később is mint pápa föntartá a házasságtörő viszonyt, s a Farnese családot nagyra emelé, Julia fivérét Sándort bibornoki székbe ültetvén. Lucrécziának aranyszinü haja volt. Rodrigo bibornok még abban az időben gyermekei szerencséjét Spanyolhonban keresé, sőt még leányára Lucrecziára nézve sem talált fényesebb jövőt, mintha spanyol nemessel lépteti házassági frigyre; s hihetőleg rendkivüli szerencsének tarthatá, hogy egy ősi nemes család ivadéka beleegyezett egy bibornok törvénytelen szülöttének nőül vételébe. Ez pedig nem volt más, mint Don Cherubin Juan de Centelles, Val d' Ayora ura Valencia királyságban.

1491. február 26-ának és junius 16-ának napjaiban állapittattak meg Rómában a törvényszerü házassági szerződések pontjai; az ifju vőlegény az időtájt Valentiában tartózkodott, a menyasszony pedig Rómában. A házassági szerződés szerint Lucréczia háromszázezer timbret vagy soust (valenciai értékben) vitt nászhozományúl, részint készpénzül, részint ékszerben s más kiházasitáshoz tartozó tárgyakban. Megállapittatott, hogy Lucréczia a bibornok költségén Valenciába fog utazni, a szerződés megkötése után egy évnek elteltével s hogy Spanyolhonba megérkezése után egy félév elteltével a házassági egyházi szertartások végbemenendnek.

(Folyt. köv)

A
„KELET“ TÁRCZÁJA.

A tanár.

Regény.

irta: **Currer Bell,**

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Tizedik fejezet.

(Folytatás.)

Mindkét dolgozatot átnéztem; az Euláliáé összve volt piszkolva, tele tentafolttal, s ostoba rajzolatokkal, a Szilviá-ében pedig (igy hivták a csunya kis leányt) semmi értelemzavaró nem volt, pár helyesirási hibát leszámitva és tisztán csinosan irva.

Felolvasám mind a két gyakorlatot fenhangon, mialatt elmondám a benn foglaltató hibákat — ekkor merőn Euláliára tekinték.

„C'est honteux! (szégyen!) — szólék, s lassu mozdulattal négyfelé szakitám a dolgozatot, s visszaadtam kezébe darabjait. Szilviának mosoly kiséretébe nyujtám vissza könyvecskéjét, igy szólva:

„C'est bien, je suis content de vous. (Jól van meg vagyok elégedve kegyeddel) Szylvia arczán csendes öröm vonult át, Eulália felberzenkedett, mint egy mérges kakas-pulyka, de a zavargás el volt nyomva: az első padnak könnyelmü kaczérságát s tetszelgő fogásait, kedvetlen hallgatagság váltá fel, mi nekem sokkal illőbbnek tetszett, s a tanórák többi része, minden további félbenszakitás nélkül folyt le.

Az udvarról felhangzó csengetyü-szó, jelzé az iskolai teendők bevégeztét mára.

Ugyanekkor hallám a mi csengetyünket is oda át szólani, s kevéssel utána egy más nyilvános iskoláét. Minden rend azonnal felbomlott; a növendékek felszöktek helyeikről, én is sietve nyultam kalapom után, hogy elbúcsuzva a tanitónétól, kijuthassak az épületből, mielőtt a belsőbb osztályokból kizajlanék az egész tömeg, hol, mint már tudtam, csaknem százan vannak bezárva, s kiknek morajló lármáját már is lehete hallani.

Alig mentem át a nagy termen s értem ki a csarnokba, a mint Reutter kisasszonyt láttam ismét felém közelitni.

„Lépjen bé kérem egy perczre ide, — szóla — miközben kinyita egy oldal-ajtót, melyen ide érkeztemkor kilépett; a szoba, melybe vezetett, étterem volt, a mint az üveg és porczellánnal telt szekrényekről s étkező eszközöket tartalmazó nagy állványról — melyek a butorzat egy részét képezék — látni lehete. Még mielőtt az ajtó bezárult volna utánunk, már a csarnok el volt özönölve bejáró növendékektől, kik nagy zajjal kapkodták le a faszegekre aggatott kalapjaik és öltönyeiket; egy tanitónő éles hangja hallszott közbe-közbe, ki hasztalan igyekezett egy kis rendet csinálni közöttük; hasztalan mondám; fegyelem és rendről e vad csoportban szó sem volt és pedig ezt tarták egész Brüsselben a legjobb növeldének.

„Nos tehát megtartá ön első tanóráját,“ kezdé Reutter kisasszony, oly kimért nyugodt hangon, mintha észre sem venné a nagy zürzavart, melytől pedig csak egy fal választá el őt.

„Meg volt-e ön elégedve tanitványaival, vagy pedig adtak-e okot magaviseletökkel valami panaszra? Ne rejtsen el semmit e tekintetben előttem, legyen ön egészen nyilt és bizalmas.

(Folyt. köv.)

Borgia Lukréczia.

(Folytatás.)

II.

A renaissance korában a zongorát még nem ösmerték; de minden jól nevelt nő értett a lant kezeléséhez, A regényirodalam a legkezdetlegesebb állapotban volt; s még mai napság is Olaszhon az egyedüli föld, hol a legkevesebb regény lát napvilágot s olvastatik. Beszélyeket irtak már főleg Boccaccio óta, de csak nagy ritkán. Költemények tömegegesen láttak napvilágot, de felében latin nyelven. Könyvkereskedés és sajtó gyermekkorukat élék. Szinházak csak keletkezőben voltak, s csupán farsangi játékokra szoritkoztak. Mit mai napság nemzetközi müvelődésnek vagy irodalomnak szeretünk nevezni, az akkor nem állott egyébből, mint a classikusoknak szenvedélylyel üzött tanulmányozásából. A mely jelentőséggel mai napság a nőnevelésben az idegen nyelvek birnak, azzal birt az időkben a latin és görög nyelv tudása.

Szerző tovább vonja a párhuzamot az akkori és jelenkori női miveltség között, az olasz és német nő között; hogy az oly tudós nőt, kit ma több borzadálylyal, mint tisztelettel, kék harisnyának nevezünk, az időben „virago“-nak (férfinő) szokták volt hini. S a nevezet tökéletesen tiszteletteljes volt. Viragonak az oly nőt nevezék, ki bátorsága, értelme és képzettségével neme fölé emelkedett. S annál inkább dicsőittetett, ha szép és kellemteljes volt.

Borgia Lukréczia nagy mértékben fel volt ruházva minden tehetségekkel; természetes kelleme növelés által tökéletes csiszolást nyert volt, maga volt a mivelődés által hatványozott gráczia. Mint nő tökéletesen megfelelt azon fogalomnak, melyet magunkunk férfiakban a méltóság- és szellemteljes lovagról alkotunk.

Sándor pápa leánya nem ragyogott később se Olaszhon akorbeli klassikusan képzett nőinek sorában, mert ugy látszik, hogy miveltsége a közönsé-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szabályok foganatositására, melyek a nemzet gazdagságát s ezzel adóképességét is növelni fogják. Midőn aztán ez uton már neki indultak, kénytelenek lesznek az adók kiosztási és beszedési módján javitni s a nemzeti és idegen iparnak a kifejlődésre módot és alkalmat nyujtani, hogy képesek legyenek a birodalomnak csodálatraméltó természeti kincseit kizsákmányolni, a melyek, ne feledjük, még mindez ideig érintetlenül hevernek a föld gyomrában. Lehet reménlenünk, hogy e határozat a kormány kölcsönmüveletét nagyban fogja könnyiteni. E jó eredmény hogy be fog következni, ennek bizonyitéka az, hogy mind Párisban, mind Londonban ujból elkezdték az alkudozásokat, mihelyt hallák a jó ujságot. Sőt még a pénzpiacz is követi árfolyamában a hangulatot, mert utóbbi időben emelkedést mutatott.

Legujabban pedig arról tudósithatom önöket, hogy a nagyvezér megbuktatását czélzott cselszövény nem sikerült. Mert a seik-ul-islam és Riza pasa, kik az uj bank-tervezet megállapitását czélzott tervezet ellenségei voltak, nem nyertek pártfogást a szultán részéről. Utóbbi a nagyvezérnek Husszein-Avni basának adott igazat s az uj banktervezetet illetőleg bár az iradé még közzé téve nincs, de már alá van irva. Sőt a szultán, hogy a közte és nagyvezére közt lévő egyetértést még jobban jelezze, letette a vallásfőnököt, a seik-ul-izlamot hivatalából.

Mint láthatják önök, a török császári bank kiváltságainak és jogainak növelése bevégzett tény. Még ugyan azt ugy a miniszterek, mint a nevezett pénzintézet vezetői által alóirt konventiónak pontos tartalmát nem tudjuk; de az a fentebb jelzett volt. E legnagyobb nehézség, mely az egyezkedő feleket a kiegyezésben gátolta abban állott, hogy a bank javadalmát képezendő pénzmüveleti járulékban nem tudtak megegyezni. Nevezett pénzintézet a lehető legnagyobb összeggel akart javadalmaztatni pénzmüveleteiért, mig a kormány igen természetesen az ellenkezőért küzdött. Végtére abban egyeztek meg, hogy a bank minden közbenjárása segélyével végezendő fizetés vagy pénzbevétel alkalmával ½ % nyereséget huzand.

Miről még nem vagyunk tisztában, ez az, hogy a kormánynak mik czélzatai az uj kölcsönt illetőleg. Tudósitásom elején kimutatván az uj kölcsönnek szükségességét, a kormány ugyanis kénytelen leend még egy izben a közönséghez folyamodni hitel végett; minthogy a bank a pénzügyekre mindaz ideig üdvös befolyást nem gyakorolhat, mig azok a függő adóssággal (mindent bele számitva 16—17 millió livre) járó nagy terhektől nem szabadittatnak meg. Különben, ha jól vagyok értesülve az uj kölcsön kibocsátása már is értekezések tárgyát képezte, a kormány s a bank között. A kombináczió, mely mellett megállapodtak, főbb vonalaiban a következő: 40 millió erejéig konszolidált 5% fognak kibocsátani, mi az államadósság nagy könyvébe leendő beiratáskor 102 milliót teend ki. E kibocsátás siker esetében 17 egész 19 milliót fog behozni a kormánynak, épen annyit, a mennyire szükség van a helyzet tisztázásának tekintetéből. Hogy pedig az ujabb pénzmivelet sikere mindenképen biztositva legyen, az aláirt szerződést minden pontozataival együtt nyilvánosságra fogják hozni s igy a bizalmat ujból meg fogják nyerni, mert kétségtelen, hogy az uj bank jelen szervezetében mindennemü biztositékot nyujt a tőkepénzeseknek. Sőt hogy még annál jobban sikerüljön a vállalat, még egy pár hónapig várni fognak a kibocsátással, addig t. i., mig a pénzpiaczok a nyári hónapokban uralgó nyugalomból kissé felserkennek; minthogy pedig még az ideig sok fizetni valója lesz a kormánynak, a bank a szükségest előlegezni fogja.

A legujabb itt, a mit valószinüleg az önök európai lapjai is közöltek már, a török kormány által kibocsátott rendelet az ásatásokat illetőleg; mi az Európában és nálunk is nagy számba találtató régiség buvárokat, ugy a klassikai tudományok kedvelőit közelebbről érdekelni fogja. Tudvalevőleg az egaei tenger partjai és szigetei kiválóan klassikus föld, s a szó szoros értelmében be van boritva az ókor legvirágzóbb városainak romjaival. Nemkülönben még bántatlan földre találnának itt a régiségbuvárok s rendszerrel végbevitt ásatások a tudományra nézve becses eredményekre vezetnének. De ugy a török kormány, mint az itt lakók, a lehető legkevesebb érdekkel viseltetnek a tudománynak ezen ága iránt; előbbi ugyanis ugy vélekedik, hogy ha nincs remény arra, mikép aranynyal és ezüsttel telt ládákra bukkanjanak, csak azért, hogy bizonyos számu falakat vagy házakat, vagy talán épen szobrokat (az emberi alak müvészeti utánzása törököknél tilos) az azokat boritó földrétegtől megmentsünk, ezért bizony nem érdemes az ásatásokra költekezni. De daczára e közönynek, reménylhető lett volna, hogy a kormány legalább az idegen ásatásokra vállalkozókat nem fog eljeszteni; már pedig e rendelettel annak épen ellenkezője történt. Sőt még az idegen kormánynak érdekei is sértve vannak általa, igy p. főleg Ausztriáé; mely utóbbi legujabban Samotrake szigetén ásatásokat rendezett.

„Messayer.“

Nemzetközi gabnavásár.

Budapest, aug. 3.

Már tegnap nagyban megélénkült a város a sok vidéki s külföldi termelőtől és kereskedőtől, kik a mai gabnavásár előüzletét a Lloyd épület táján délelőtt meginditották, délután pedig a város mulatóhelyeit ellepték. Ma korán reggel a tőzsdebizottság tagjai elfoglalták az „Ujvilág“ kertjében állomásaikat, megnyitván a tőzsde hivatalát, a posta s távirda állomást és kitüzve az egyes czégeknek a fogadott helyeket.

A sürgés 8 órakor élénkült meg és 9 óra tájban, a mikorra a hivatalos megnyitás kitüzve volt, vagy kétezer ember jelent meg a kertben. A gabnakereskedők és termelők mutatványokat, a malmok lisztmintákat, szállitók tarifa-füzeteket, mások gabnazsákokat, mérlegeket és gazdasági gépeket állitottak ki. A czégeket hirdeti részint kinek-kinek állóhelyén kitüzött, részint a kalapjára kötött, nagy betükkel nyomatott névlapja. Igy járnak kelnek bel- és külföldi kereskedők és érintkeznek egymással minden előzetes ismerkedés nélkül. A kiállitott gabnanemüekről osztatlan a dicséret qualitásáról.

Kilencz óra tájban megérkezett Bartal kereskedelmi miniszter, Zichy József gr. közmunkaminiszter, Ráth főpolgármester, Kammermeyer polgármester a fővárosi küldöttség és számos miniszteri hivatalnok. A tőzsdei bizottság testületileg fogadta az érkezőket és

Strasser Alajos, a tőzsdebizottság alelnöke, a következőleg szólott: Nagyméltóságu miniszter ur, kegyelmes uram! Méltóságos főpolgármester és nagyságos polgármester ur. Tisztelt küldöttség! A tőzsdebizottság nevében köszönetet nyilvánitok excellentiádnak a készségért melylyel ezen első nemzetközi gabnavásár ünnepélyes megnyitását elvállalni kegyeskedett. Köszönetet mondok a főváros főtisztviselői s küldötteinek, hogy e megnyitást megjelenésükkel kitüntetni méltóztatnak.

A magas kormány és Budapest hatósága eléggé nem méltányolható gondoskodást tanusit a kereskedelem iránt, és midőn ezen gabnavásárt is különös figyelemben részesiti, ujabb zálogát adja ama jóakaró gondoskodásának.

Fogadja ezért ezen első nemzetközi gabnavásár megnyilása alkalmával üdvözletünket és hálás köszönetünket. (Éljenzés.)

Bartal György kereskedelmi miniszter a következőleg válaszolt: Tisztelt tőzsde- bizottmány! Megjelenésem nem csupán ama folytonos figyelemnek tanusága, melylyel a kereskedelmi testületek önálló tevékenységének koronkint felmerülő mozzanatait, többé-kevésbé sikeres müködését kisérni kötelességemnek tartom, hanem egyuttal jelzése ama kiváló fontosságnak, melyet a nemzetközi gabnavásárok intézményének tulajdonitok, és őszinte, meleg elismerése az érdemnek, melyet önök ez intézmény átültetése által ugy termelőink, mint hazai gabnakereskedők részéről maguknak már is biztositottak. Mert ha kell is, hogy minden egyébben, de különösen anyagi gyarapodásunk tekintetében, mérsékeljük a reánk nézve oly sajátságos, majdnem ellenállhatlan vonzerővel biró vérmes reményeket — nem vélek még is csalódni, hogy ez első kisérletnek ily fényes sikere biztos zálogul tekinthető arra nézve, hogy a zsenge intézmény kellő éberséggel gondozva, nálunk végkép meghonosuland, és hogy annak elmaradhatlan üdvös következményei őstermelésünk eme legkiterjedtebb ágára tartósak leendenek.

A tőzsde-bizottmány érdeme a kezdeményezés, közvetlen feladata a továbbfejlesztés, az irányadás; — de a gondozásnak fősulya az összes termelők és gabnakereskedéssel foglalkozók vállaira nehezül.

A külföld keresletét ugyanis csak akkor fogjuk magunknak állandóan biztosithatni, ha az áruk kiállitásában a tökélynek általunk elérhető legmagasabb fokát, a kifogástalan áruknak közvetitéséhen pedig az üzleti megbizhatóságnak, soliditásnak legnagyobb mérvét tartjuk folytonosan szemeink előtt. (Élénk helyeslés.)

Engedjék tehát önök, uraim! kik e gyülekezetben a hazai termelő és gabnakereskedő közönséget képviselik, hogy legszivélyesebb üdvözletemhez ama komoly figyelmeztetést csatoljam, hogy a mai nap eredményének állandósitása a kettős alapnak önök körében leendő megszilárdulásától föltételeztetik legelső sorban. Ne rontsuk le vétkes gondatlanságunkkal, vagy a szük látkörü pillanatnyi önzés rugóitól indittatva, ösztönözve azon áldást, mit talajunk termőképességében és sokban oly rakonczátlan égaljunk kiváló sajátságában készen találunk (Élénk tetszés.)

Jól felfogott önérdekünk, ha valahol, ugy e téren karöltve jár a közös haza, az összes nemzet iránti kötelezettségeinkkel! Legyen szabad reménylenem, hogy az elsőre nézve okulást meritettünk ama szomoru tapasztalásokból, melyek a multban egyes terményczikkeinek kiállitása, elárusitása körül tanusitott hanyagságunkat, elkövetett hibáinkat nem egyszer megboszulták; és legyen szabad immár nemcsak reménylenem, hanem bizton hinnem, hogy nemzeti becsület legszentebb érdekeinek megóvása képes leend egyeseknél meg az egyéni felfogás hiányait és ama téves nézeteket is helyreigazitani, melyek különben a magánérdekeknek sokszor oly szerteágazó, egymástól annyira eltérő szempontjaiban lelhetnék enyhébb magyarázatukat.

Ezután a minister német nyelven ekként folytatta beszédét:

És most önökhöz is fordulok, uraim, a külföldről, kik engedve tőzsdebizottságunk felhivásának, Magyarország első nemzetközi gabnavásárát megjelenésökre méltatták.

Nyilt és szolgálatra kész a fogadás, melylyel ő apostoli felsége, Magyarország királyának (Hosszas zajos éljenzés) kormánya önök elé lép; szivélyes és állandó viszonyok létesitését ábitozó az üdvözlet, melyet a magyar nemzet nevében önökhöz intézek. (Élénk éjlenzés.)

Távol vagyunk attól, hogy tulbecsüljük azon jelentőséget, melyet mennyiség tekintetében nyers terményeinknek a világpiaczon igényelhetünk. A haladás, melyet a keleti Európa mezőgazdasági államai a legközelebb évtizedekben felmutathatnak; az óriási gabnatömeg, melyet Amerika az európai fogyasztásnak szolgáltat; a tengeri szállitás olcsósága és szárazföldünk vasuthálózatának tökéletesitése, nem csekély mérvben leszállitották még a legközelebbi szomszédos államokra nézve is a magyar gabna jelentőségét mennyiség tekintetében. Csak azon előnyeink maradtak fön, melyeket hazánk geographiai fekvése s talajunk sajátos tulajdonsága nyujt és az általános versenyzésre képesit. Az egyiknek köszönjük az időbeli elsőséget a kész áru szállithatásában, s a másiknak terményünk kitünő, hogy ne mondjam, utolérhetlen minőségét. (Helyeslés.)

A gondviselésnek kegyes ujmutatását szemléljük abban, hogy első nemzetközi gabnavásárunk épen oly évre esik, mely a mag képződésére oly kedvező volt. Arra utal ez, hogy főtörekvésünket ezen előnyök biztositására s a mi ennél is inkább áll hatalmunkban, a lehető legteljesebb értékesitésre s mint egyetlen e czélra biztosan vezető utra: a külföldi kereskedőnek készséges és megbizható kielégitésére irányozzuk. (Élénk helyeslés.)

Tőzsdebizottságunk méltán megérdemelt jó hirneve, mely, mint épen az önök megjelenése bizonyitja, hazánk határain messze tulhatott, kezeskedik önöknek arról, hogy a kezek, melyek a mai gabnavásárt alkották, és előbb nyugodni nem szándékoznak, mig annak annyira óhajtott ismétlődését körünkben biztositották, mindennemü, még a legkisebb nehézségeknél is segélyökre készséggel felajánlják szolgálatukat. Megengedik továbbá azon biztositásom kijelentését, hogy a bizottság e részben a kormánynak és az egész nemzetnek, és azon fölül a minden visszaélést meggátló közvéleményt hatalmának támogatására bizton számithat; (Élénk éljenzés) mert mindannyian fölismerjük a mai nap jelentőségét és teljes mérvben méltányoljuk a körülményt, hogy annak hathatós sikere megnehezült anyagi állapotunkon nagyot lenditeni képes. (Helyeslés.)

Azon tudat, hogy e közvélemény mögötte áll, a nagyérdemü bizottságot képesiteni fogja arra, hogy az üde kedvvel, tetterős komolysággal életbe hivott müvet mindenkorra megerősitse egyesek gyengesége, mások ellenszenve ellenében.

Egy az, a mire önöket uraim fel kell kérnem, minthogy az a siker leglényegesebb feltételei közé tartozik és mert pusztán az önök jó akaratától függ, hogy bennünket abban részesitsenek: legyenek irántunk azon bizalommal, melyre a tiszteletre érdemes férfiak becsületes törekvése méltó, beszéljenek bármi nyelven is. (Általános élénk helyeslés és tetszés.)

Ezáltal azon elégtételt fogják maguknak kivivni, hogy bizalmuk által maradandó hálára köteleznek bennünket és együtt ejtették ki velünk a hatalmas „Legyen“ szót oly vállalatra, mely hivatva van mindnyájunkra nézve áldásosan, termékenyen hatni és Európa culturnépeit a béke, kölcsön jólét uj kötelékével kancsolni egymáshoz.

Azon emelkedett óhajjal, vajha a nemes, közhasznu törekvésről a legszebb korona, a felülről való áldás soha sem hiányozzék: Magyarország első nemzetközi gabnavásárát ezennel megnyitottnak jelentem ki. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

Ráth Károly főpolgármester a következőleg szólott: Mltságos minister ur! Kegyelmes uram! Mélyen tisztelt tőzsde-bizottság. Azon ünnepélyes és részleteiben szintoly remek, mint fontos szónoklat után, melylyel nagyméltóságod ezen, hazánkban első nemzetközi gabnavásárt megnyitni kegyeskedett és azon megtisztelő szavak után, mikkel különösen a tőzsde-bizottság a fővárosról is megemlékezni méltóztatott, engedje meg excellentiád, hogy rövid szavakkal és saját álláspontomból, vagyis hazánk egyesitett fővárosa nevében, melynek élén állhatni szerencsém van, szintén igaz hazafiui örömmel üdvözölhessem a főváros területén ma megnyilt első nemzetközi gabnavásárt; — és ezen őszinte üdvözletem kapcsolatban első sorban köszönetet mondhassak nagyméltóságodnak hazafias készségeért, s ama kegyességért, melylyel ezen, a hazai kereskedelemre nézve általában s különösen a fővárosi kereskedelem érdekében ezen feletie fontos ügyet oly lelkesen felkarolni és a mai ünnepet, mely különösön a gabnakereskedelemre s annak fejlesztésére kétségtelenül egy uj aerát képezend, személyesen megnyitni méltóztatott. De köszönetet kell nyilvánitanom a mélyen tisztelt rendezőbizottságnak is, egyrészt azon buzgalomért, azon tevékenységért s sokoldalu fáradozásokért, melyeket a gabnavásár létesitése és általában a kereskedelem érdekében kifejtett, — másrészt azon szives üdvözletért, azon szives meghivásért, melyet a főváros förvényhatóságához s az én különben csekély személyemhez is intézni kegyes volt.

Tagadhatlan tény, hogy Budapest főváros felvirágoztatását és azon állást, melyet hazánk központján s általában Európa nagyobb városai sorában már jelenleg elfoglal, főleg az ipar- és kereskedelemnek köszöni, ama hatalmas két tényezőnek, melynek varázsa előidézi s állandósitja a vagyonosságot; — a jólét s valódi szabadság ezen legnagyobb biztositékát. (Élénk tetszés.)

És épen azért, mert a tény, dolog s mivel tudjuk, látjuk, érezzük, hogy a kereskedelem s ipar fejlődésének annyival tartozunk, — egész örömmel üdvözli a főváros és annak törvényhatósága azon napot, mely a kereskedelemnek egyik kivételes ünnepét képezi, üdvözli lelke mélyéből különösen e mai napot; mert ez ismét oly haladási pontot jelez a hazai s a fővárosi kereskedelem terén, melyből a hazára és fővárosunkra egyiránt szellemi s anyag előnyök; s polgártársainkra kétségtelenül csak a jólét áldásai fognak háramlani. (Tetszés.)

Budapest főváros egyébiránt mindenkor a legnagyobb figyelemmel kisérte s kiséri a kereskedelem igényeit s a törvényhatóság törekvései, valamint eddig, ugy ezentul is oda leendnek irányozva, hogy a kereskedelem jogos óhajtásai meghallgattatván s teljesülést nyervén, netáni akadályai pedig elhárittatván, oly intézkedések létesittessenek, melyek a kereskedelem s ezzel rokon iparforgalomnak fejlődését minél inkább előmozditsák s biztositsák.

Ekkép lévén tehát a kereskedelem fontosságáról meggyőződve, hazafias örömmel üdvözlöm a főváros nevében az ezennel Excellentiád által megnyitott nemzetközi gabnavásárt, mint egyik nevezetes emeltyüjét a hazai s fővárosi kereskedelemnek s egyik lényeges mozzanatát kereskedelmi haladásunknak; üdvözlöm azon reményben, miszerint az illetőleg a mai nap alapját képezendi a hazánkra nézve olyannyira fontos gabnakereskedelem további felvirágoztatásának, valamint annak is, hogy az fővárosunkban állandón meghonosulván, jótékony sugarait nemcsak a fővárosra, hanem az egész hazára áldásosan fogja kiterjeszteni. (Élénk éljenzés.)

A főpolgármester körülbelül ily értelemben mondott német beszéde szintén nagy tetszéssel fogadtatott.

Utána szólott Kammermayer polgármester, üdvözölve a fővárosi hatóság nevében a gabnavásár látogatóit, és kijelentvén azt, hogy a hatóság kész a kereskedelmet minden erejéből támogatni.

Ezzel a vásár meg levén nyitva, megkezdődött az üzlet Strasser vezetése mellett a miniszterek, a polgármesterek és a küldöttség szemlét tartottak a kiállitott mutatványok felett és 11 óra tájban a miniszterek, elismerésük kifejezése mellett, távoztak a gabnavásár helyiségéből.

TANÜGY.

A gyula-fehérvári rom. cath. főgymnasium.

Igazgatói jelentés az intézet beléletéről.

(Vége.)

5) A mint kitünő előhaladást tettek ifjaink a rajzolásban, ugy kitüntetésben részesült intézetünk is az 1873-ki bécsi világkiállitás alkalmából. Ezen kiállitásra ugyanis az ifjak rajzolataiból összeállitott álbumot küldöttünk volt föl, mely nehány magyarhoni mellett „elismerő okmány“ által lett kitüntetve.

6) Az ifjuság tanulmányi előhaladása általában jónak mondható. Ha voltak is, kik bizonytalan szelekre bizva a vitorlákat rosz osztályzat hajótörésével értek partokra, mégis nagyobb azok száma, kiknek lelkiismeretes fáradalmai kivánt sikert arattak. Ezt mutatja az alább látható táblázatos kimutatás, mely szerint előmenetel tekintetében 141 tanuló közül kitünő. 6, jeles 19, elsőrendü 83, másodrendü 24, harmadrendü 4.

7) Módszertan értekezleteinket a fölebb megjelelt módon és sorrendben megtartottuk. Többi értekezleteink a folyó ügyeken kivül különösen az ifjuság tanulmányi előhaladásának és erkölcsi magaviseletének nyilvántartására szoritkoztak. A kivülre ható tárgyak közt csak azt emlitem meg, hogy tanártestületünk már a mult év egyik értekezletéből kérvényt intézett volt az országgyüléshez az iratok megküldése iránt, de semmi választ nem nyert. Ez ügy foglalkoztatta figyelmünket e tanévben is, s mit egymásközt mint véleményt nyilvánitottunk, azt most e helyen is kivánom fölemliteni, hogy tudniillik ma, midőn a tudomány fejlesztése körül mindent elkövetnek, midőn a tanszemélyzettől sokoldalu képzettséget igényelnek, nagyon indokolt eljárást követne az országgyülés, ha nemcsak a mi intézetünk, hanem más tanintézetek tanári könyvtára számára is megküldené a különben is országos költségen nyomatott iratokat.

8) A rendeletek közül, melyek ezen évben az igazgatósághoz küldettek, mint nyilvánosabb érdeküeket a statistikai adatokra vonatkozókat emelem ki. Az igazgatóknak utóbbi években 147 rovattal ellátott nagyobbb és más kisebb statistikai táblázatokat kellett és kell 3—4 példányban kiállitani s ezekből az országos statistikai hivatalnak is küldeni. Nem hiszem, hogy valaki helytelennek tartaná véleményemet, midőn nyilvánitom, hogy mind a cultur-érdekekkel, mind pedig a méltányossággal nagyon megegyeznék, hogy a kiadványoknak egy példánya a tanintézeteknek ingyen megküldessék, vagy legalább csekélyebb áron megszerzése lehetségessé tétessék.

9) A mult évben alakult ifjusági segély-egyletnek ez évben már jótékony eredményei voltak. Az alapszabályok értelmében 26 frt 51 kr. fordittatott segélyezésre, jutalmazásra és tanszerekre. Ezen összegből 3 frttal egy folyóiratot rendeltünk meg a gymn. könyvtár számára; fölsegitettük Simonfy Alajos és Boldizsár Dénes IV. osztályos tanulókat ruhával, előbbit 7 frt 83 kr. o. é. utóbbit 6 frt értékb.; Kádár Gábor II. oszt. tanulót 1 frt 68 kr értékben tanszerekkel; Zeller József I. oszt. tanulót 3 frt o. é. pénzzel. Végül pályázatra kitüztük a történelemből a görögök történetének összehasonlitását a magy. történelemmel. Jutalma 1 db. arany. E jutalmat Szuchy Béla nyerte el.

A segély-egyletnek az eddigi összes bevétele tesz 665 frt 75 krt o. é. Ebből a segélyezésre fordított 36 frt 51 krt o. é. levonván, a tényleges pénztárállás 639 frt 24 kr. o. é.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

És pedig kamatozó tőkében 473 forint 24 kr. oszt. ért.

nem kamatozó tőkében 166 forint — krajczár oszt. ért.

összesen 639 frt 24 kr. o. é.

10. Taneszközeink is jelentékenyen szaporodtak. A tanári könyvtár nagyobbrészt ajándékozás utján szaporodott. Az ifjusági könyvtár részére 18 frttal egy nagy könyvtárszekrényt vettünk, 15 frttal könyveket köttettünk, a többi pénzzel könyveket hozattunk.

11 Tantervünk csupán csak a földrajz előadásának módozatát illetőleg szenvedett csekély változást. Ugy szintén a tanártestület kebelében is csak annyi változás történt, hogy Apostol Alajos helyett, ki még a mult év utolsó felében verespataki lelkésznek neveztetett ki, Pál Kálmán rendeltetett ide tanárnak, ki előbbinek tárgyait vette át.

12. A nyilvános vizsgálatok folyó évi julius 11-től 25 ig mentek végbe.

13. Jul. 26-án visszaemlékezénk azon időpontra, midőn egy hosszu év pályáját megkezdők, s kinek nevében első lépésünket akkor tettük, annak most a szentélyben hála-énekeket és imákat rebegtünk a „Te Deum"-ban Hálaadó isteni tisztelet után a gymnasium nagy termében zárünnepélyt tartottunk, melynek részletei voltak: énekek- és szavalatokból álló előadások, az érdemsorozatok fölolvasása és a jutalmak osztása. Főbb jutalomtételek valának: 1) Fogarasy Antal egy db aranya oly idegen ajku tanuló részére, ki e gymnasiumban legjobban elsajátittota a magyar nyelvet. Ezt elnyerte Paula János. 2 A Török Antal-féle alapitványból 5 frt o. é. azon tanuló részére, ki az egyházi énekből legiukább kitünt. Elnyerte Szuchy Béla.

3) Veszprémi Pál-féle 25 frt o. é. alapitvány, melyből 5–5 frtot nyertek: Máté József és László Lajos VI, Hubrich Kamilló IV., Lády Gyula III. és Kádár Gábor II. oszt. tanulók. 4. Lukácsfy Manó sz.-udvarhelyi tanár 6 db könyvadománya, — és 5) a tanulmányi alapból utalványozott 31 frt 50 krron vásárolt különböző jutalmi könyvek, melyek jó magaviseletü és szorgalmas tanulók közt osztattak ki. Biró Béla igazgató 3, Straubert Ödön rajztanár 2 db ezüst forintot adott a rajzból tett előhaladás jutalmazására. Ezekből egyet-egyet nyertek: Bálint Lajos V., Chosz György és Pánkl Ferencz IV., Veres Soma III., Kádár Gábor II. oszt. tanulók. Végül

14. Kegyelettel emlékezem meg e helyen mindazokról, kik gymnasiumunknak az évben jótevői voltak, hogy azon jótéteményeket, melyeket mi nem viszonozhatunk, viszonozza az, ki tudja és akarja a pohár vizet is kellőleg jutalmazni.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, aug. 5. 1874.

— **Császárné** királyné ő felsége, londoni táviratok szerint, e hó 2-án Festetics grófnő és Noptsa báró kiséretében meglátogatá Osborneban a királynőt, és később Wales herczeget.

— **Ghyczy Kálmán** pénzügyminiszter az országgyülés szünidejével, orvosi tanács következtében, falusi birtokára megy pihenni vagy legalább levegőt élvezni.

— **A kolozsvári** önkéntes tüzoltók rendfentartó osztályának közgyülése által kinevezett bizottság tegnap délután tartotta meg K. Papp Miklós elnöklete alatt gyülését, s a közgyülés elébe leendő terjesztés végett következő szolgálati szabályzati tervezetet állapitott meg: 1. §. A rendfentartók az önkéntes tüzoltó egylet müködő tagjai közé tartozván, a belügyminister ur által 32606.—872. sz. alatt látamozott alapszabály 8-dik §-e értelmében müködésöket ezennel megkezdik. 2. §. Rendfenntartó vezetők. A rendfentartókból, az egylet közgyülése minden 25 egyénre egy szakaszvezetőt választ, általános szótöbbséggel, kik egyszersmind a parancsnokságnak is tagjai. A szakaszvezető feladata: tüzesetnél szakaszába beosztott tagokat a vezénylő parancsnok vagy helyettesse intézkedése szerint felállitani, azok müködését elősegiteni a vezénylő parancsnok vagy helyettesse rendeleteit a rendfentartók alább jelölt müködés körében végrehajtatni, s ekép az egyöntetü és fennakadás nélkül való müködést előmozditani. 3. §. Rendfentartók. A rendfentartók szakaszvezetőik vezénylete alatt, tüzesetnél a vezénylő parancsnoksági tag utasitása szerint, a vész helyét a közönségtől körülzárolják a mászó- és szivatyus osztálynak szabad müködéskört biztositanak, a tömlő csövek letapodás és átgázolás ellen felügyelik, a vizes hordók szabad közlekedését előmozditják, és a megmentett tárgyaknak a rendőrség által leendő átvételig felügyeletét eszközlik. 4. §. Szolgálati és rangfokozati jelvények. A rendfentartók egyenruha viselésre jogosultak, de arra nem köteleztetnek, ha azonban ilyet viselnek, akkor a többi müködő tagokhoz hasonló jelvényt hordanak azon különbséggel, hogy a bal mellen számok helyett egy R. betüvel jelöltetnek; szolgálatban veres Ö. T. betükkel jelölve, fehér karjelvénnyel tartoznak megjelenni; a szakaszvezető karjelvényén mind két széle egy arany csikkal jelöltetik. A rendfentartók éjjeli- és szinházi őrségre valamint gyakorlatra be nem hivatnak, az egyenruhát viselők azonban a rendgyakorlatot betanulni kötelesek. 5. §. Az egylet müködő tagjai, hová a rendfentartók is tartoznak, elhalálozása esetében a rendfentartók is a szerint a mint az elhalt parancsnoksági tag volt vagy nem, összes szakaszokban vagy egy szakaszban karjelvénnyel ellátva megjelenni kötelesek, a temetés az eddigi gyakorlat szerint történvén. 6. §. A rendfentartók jogositvák az őrtanyán levő panasz- és ohajkönyvbe kivánataikat beirni, melyek a parancsnokság által elintéztetnek.

— **Vivóintézetünk** uj vivómestere, az euró pai hirü Chappon Lajos, tegnap éjjel Budapestről városunkba érkezett. A rendszeres oktatást september 1-én kezdi meg. Ifjuságunk valóban igen jól tenné, ha a kitünő mester sóakavatott oktatását minél tömegesebben látogatná. Chappons ur, mint halljuk, egy teljes és igen gazdag fegyvergyüjteményt is hozott magával, melyet a vivni tanulók közhasználatára a viteremben helyez el.

— **Odry Lehel**, a budapesti nemzeti szinház egyik csillaga tegnap lépett fel körünkben először „Nabukodonozor"-ban. Nabucco nemes zsidó főpapja most is élénk emlékezetében él közönségünknek s tegnap tömegesen tódult a szinházba, hogy láthassa a régi kedvelt alakot. Odry tegnap egész lényegével alakja-, hangja-, játékával magasra kiemelkedett a többi szereplők közül. Játékában a fenséges tekintély kinyomata s méltán magasztalt hangja, mely olykor, mint a szellő fuvallata indul s mint vihar tör ki, egészen meghatotta a néző közönséget. E hatást a kar igyekezett lehetőleg rontani feltünően gyenge, hamis hangok és hibákkal elegy énekével; a főszereplők azonban egytől-egyig sikerrel megállották helyüket. Bodorfi, Neszveda, Medgyeszai egyenlően kiérdemelték a dicséretet.

— **A tegnapelőtti** szinielőadásról szóló birálatunkból az igazság érde ében szükségesnek találjuk felhozni, hogy szedői tévedésből egészen kimaradt azon passus, melyben méltatva voltak Kovács Gyula szerepének valóban szépen kivitt jelenetei s indokolva az előrebocsátott, általánosságban mondott vélemény.

— **A „Hölgyek dijja"** érdekében, mint lapunk jelzé, özv. Fehér Mártonné urhölgy elnöklete alatt hölgyeink közül többen értekezletet tartottak s az adakozás gyüjtés mikéntjét megállapitották. Most már, miután ez ügy a kellő mederbe van terelve s az elkövetett tappintatlanság, mely az óhajtott siker t már-már kérdésessé tette vala, — helyre hozatott: biztos reményünk lehet arra, hogy Kolozsvár hölgyvilága eddigi multjához ez alkalommal is méltónak fogja magát bemutatni.

— **Árvaházi** pályázat. A kolozsvári leányárva-házban a felügyelőnői állomás folyó év szeptember havában üresedésbe jövén, ez állomásra pályázat nyittatik. Javadalma: évi 200 frt, szállás és ellátás. Pályázni óhajtók, erkölcsi bizonyitványaikkal ellátott folyamodványokat augusztus hó végéig nyujtsák be alólirotthoz, ki a felügyelőnői tiszt kötelességeiről a felvilágositásokkal szolgál. Kolozsvárt, 1874. julius 17-ikén. Szász Domokosné, titkár.

— **Az ujonépült** székesfehérvári szinház augusztus 20-án nyittatik meg diszelőadással. A prolog készitésére Jókai Mór szólittatván fel, ezt készségesen elvállalta, hasonló készséggel igérte meg Jókainé asszony a prologuak elszavalását.

— **A Gorovet nyomozó levél.** A Neuzeitban olvassuk, hogy közelébb Olmützben állomásczó gyalog ezred egyik altisztje, Seelenfried, husvásárlás alkalmával a papirok között, melyeket a husbepakolásra akartak használni, a következő nyomozó levelet találta: „Közzététele azon személyeknek, kik a cs. kir. magas alsó ausztriai országos katonai főparancsnokság közlése értelmében felségárulással vádolvák: Többek között: Gorove István 30–35 éves, nős, utóbbi időben országos képviselő a debreczeni és maros-vásárhelyi zendülőknél, egyszerü ruhában jár, bár különben csinosan van öltözve és a népszerüséget hajhászva. Beszél angolul, francziául, magyarul, németül és szerbül, és egyáltalában müvelt szokásai vannak." Seelenfried, ki azonnal gyanitotta, hogy Gorove István érdeklődni fog az okmány iránt, az ő czime alatt Pestre küldötte és nehány nap mulva 10 forint mellékletével a következő feleletet kapta: „Kedves Seelenfried ur! Az átküldött okmányért fogadja legszivélyesebb köszönetemet és biztositásomat, hogy küldeményével nagyon kellemesen lepett meg; kérem egyszersmind, hogy a mellékeltet hasonló barátsággal fogadja. Gorove István. Budapest, 1874 julius. 27."

— **Veszeli** Károly a r. c. igazgató tanács ujonnan választott előadója, e minőségben tegnap tette le az esküt.

— **A boroszlói** herczeg-püspök, a poroszországi püspökök nevében, a porosz kormányhoz nyilatkozatot küldött, melyben kijelentik, hogy az egyoldalu állami törvényeknek, és az egyházi ügyekre vonatkozó rendeleteknek nem vetik magukat alá, minthogy egyházi ügyekben csak a pápa fensőségét ismerhetik el.—

— **A nemzetközi** posta-conferentián, mely szeptember közepén nyilik meg Bernben, Magyarországot Gervay Mihály főpostaigazgató, és Hein P. a kereskedelmi miniszterium osztálytanácsosa fogják képviselni.

— **A pesti nemzeti szinház** derék tagja, Odry Lehel ur holnap, csütörtökön, „Fauszt" dalműben lép föl másodszor. Közelebbi vendégjátékául Flottov örökszép operáját „Marthát" választotta. A kitünő énekes valódi müélvezetet nyujtó vendégjátékait, azt hisszük teljesen fölösleges müszerető közönségünk figyelmébe hosszasan ajánlgatni. Pénteken Eibenschütz Mari feléptéül „Báró és Bankár" czimü tragoedia kerül előadásra.

— **Erzsébetvároson** a 3-dik huszár ezred 6-dik szakaszának egyik közhuszára Bajgó Pál közelébb felakasztotta magát.

— **Munkácsy** házasságáról a „Temesi Lapok" érdekes adatokat közöl. Azt irja: „Az 1870-ik évben Munkácsy Düsseldorfban volt. Franciaországban borosz és franczia ágyuk menydörgése hirdeté két nagy nemzet összemérközését. 1870. karácsony napján Düsseldorf már telve volt franczia fogolytisztekkel, kik közül Munkácsy többeket meghivott ebédre azon vendéglőbe, hol ő étkezni szokott, hogy a karácson napot együtt töltse velök. A mint asztalhoz akarnak ülni, az étterembe belép egy elegáns ur, karján vezetve egy igen elegans nőt, kiknek látásán Munkácsy vendégeinek egyike fölugrik és a beérkező urral összeölelkezik. Munkácsy nem akarván vendégét nélkülözni, de másrészről az egymást viszontlátó barátokat sem egymás társaságától megfosztani, meghivta asztalához az ujonnan érkezett párt, mely alkalommal történt bemutatásnál megtudta, hogy az idegenek báró de Marches és neje, kik csak látogatás végett jöttek Düsseldorfba. A báró és neje a tervezett 3 nap helyett egy hónapon át tartózkodtak Düsseldorfban; s ez idő alatt Munkácsyval megbarátkoztak ugyannyira, hogy viszontlátási igéretet tétettek művészünkkel. Munkácsi 1872. január végén ment Párisba, hol a báróék házában igen szives fogadtatásban részesült, s a derék család valódi barátként fogadta őt; a közbeeső nyarat Munkácsy a báró colpachi kastélyában (Luxenburg) töltötte, hol még ateliert is rendeztek be számára, hogy a müvész a jó barátok társaságában munkáját el ne hanyagolja. Igy élt Munkácsy a kitünő családdal a legjobb barátságban, midőn egy napon a báró betegségbe esett és nemsokára meghalt. Munkácsy szivből megsiratta a derék bárót, ki ifju korában mint katonatiszt Magyarországon hosszabb ideig tartózkodott, s midőn pedig az illem megengedte, beállitott az özvegy bárónőhöz és mint kérő lépett föl. A bárónő számos kérői között Munkácsinak adta kezét, s igy lesz most báró de Marches özvegye, Munkácsynak felesége és a colpaci kastély az ő otthona. Az egybekelés e napokban fog megtörténni Colpachon, a bárónő birtokán, honnan egy kis körutat téve, jő az ifju pár Magyarországra, hol szeptember hó elején Ormos Zsigmond temesvármegyei főispán házánál fog megszállani.

— **Rablógyilkosság.** Sopronból julius 31. kelettel irja valaki a N. fr. Pr.-nek: „Ma reggel egy negyed tizkor az itteni árvaház derék s általán becsült ellenőre Kugler, egy nyilvános átjáró házban két férfi által megtámadtatott, kik kövekkel verték be fejét, s miután leteritették, a nála volt árvaházi havipénzt 5500 frtot elvitték. A tett elkövetésekor a különben látogatott udvar üres volt, mit az ekkor szakadó zápornak tulajdonithatni. Egész Sopronban nagy az izgatottság e tett fölött. Kugler még nem halt meg, de halálát óráról órára várják.

— **Rendőri logika.** A „Züricher Ztg."-ban a következő egészségi logikát elárulo rendőri tudósitás olvasható: „A mult pénteki heves vihar alkalmával egy angol Oswald Jones ur, egy hajócskával a tengerre mert szállni. Az angol azonban minden valószinüség szerint belefulladt, mivel hulláját ma reggel Wallishofen közelében partra hozták.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás
a kolozsvári takarék pénztár 1874. jul. havi üzletforgalmáról.

Bevétel.

260 betét után 63133 frt 30 kr. Visszafizetett váltók 158986 frt 63 kr. Visszafizetett előlegek 22480 frt. Befizetett kamatok 4339 frt 82 kr. Illetékek 1138 frt 88 kr. Részvény átiratási dijak 4 frt. Értékpapirok eladásából 4434 frt. Értékpapirok után befizetett kamat 3119 frt 57 kr. Házbér az intézet saját házai után 1022 frt 50 kr. Államilleték előlegek után 52 frt.

Összesen 258710 frt 70 kr.
Pénztári meradvány jun, 30. 113889 frt 39 kr.
Főösszeg 372600 frt 09 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betétek s tőkésitett kamatok 186 tétel után 80893 frt 70 kr. Betéti folyókamatokra 5 frt 84 kr. Leszámitolt váltókra 149807 frt. Előlegek értékpapirokra 17850 frt. 1873. évi osztalékra 820 frt. Kezelési költségekre 20 frt. Elhelyezményekre helybeli pénzintézeteknél 20000 frt. Tiszti fizetésekre 396 frt 66 kr. Megjelenési tiszteletdijakra 87 frt. Bécsi bankháznak 24450 frt 27 kr. Állemilleték előlegek után 52 frt.

Összesen 294382 frt 47 kr.
Pénztári maradvány jul. 31. 78217 frt 62 kr.
Főösszeg 372600 frt 09 kr.
Kolozsvártt, 1874. jul. hó 31.

Kimutatás
a kalotaszegi takarékpénztár üzletkimutatása julius haváról.

Bevétel.

Pénztári maradvány julius hó 30-ról 4833 frt 63 kr. Betételekből 5495 frt 51 kr. Visszafizetett leszámitolásokból 34995 frt. Visszafizetett előlegekből 2000 frt. Leszámitolásokból 1094 frt 25 kr. Előlegek kamataiból 43 frt. Beirási dijakból 21 frt 50 kr. Késedelmi kamktokból 23 kr. Részvény átiratási dijakból 4 frt. Tőkésitett kamatokból 2206 frt 80 kr.

Összesen 50693 frt 92 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betétekre 5084 frt 99 kr. Leszámitolásokra 36475 frt. Előlegekre 2150 frt. Tőkésitett kamatokra 2206 frt 80 kr. Költségekre 64 kr. Napi biztosi dijakra 23 frt. Tiszti és szolga fizetésekre 616 frt 66 kr.

Pénztári maradvány jul. hó 31. 4136 frt 83 kr.
Összesen 50693 frt 92 kr.

Kimutatás
A tordai takarék-pénztár 1874. Julius havi üzletforgalmáról.

Bevétel.

1874. Junius haváról átjött készpénz 13,322 frt 04 kr, 129 Betétben 46,017 frt 52 kr, Visszafizetett váltókban 34,515 frt — kr, visszafizetett előlegekben 525 frt — kr, kamatokban 1426 frt 40 kr, különbféle dijjakban I 279 frt. 95 kr-, Betételi könyvek dijában 3 frt 30 kr, Államilletékben 1 frt 45 kr

együtt 96,090 frt. 66 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betétek, s tőkésitett kamatokért 64 betét után 10,069 frt 18 kr, Visszafizetett folyó kamatokért 294 frt 08 kr, Leszámitolt váltókért 50,655 frt — kr, Előlegekre 1700 frt — kr, 1872—3 évi osztalékba 3384 frt — kr, Tisztifizetésekért 242 frt 50 kr, Kezelési költségekért 107 frt 36 kr, Megjelenési dijban 12 frt — kr, Államilletékért 1 frt 45 kr.

1874. Julius 31-dikén pénztár-maradvány 29,625 frt 09 kr,
együtt 96,090 frt 66 kr.

Torda, 1874. jul. 31-én.

— **A Gy.-Fehérvár** piacz árai august. 1-én 1874. A. auszt. mérő Tisztabuza 5 frt 87 kr, elegybuza 4 frt 50 k. rozs 3 frt 84 kr. kukoricza — ft. zab 2 frt — kr. pityóka 2 frt 25 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsir 60 kr. egy kupa borsó — kr. lencse. — kr paszuly 16 kr Egy mázsa kenyér liszt 13 frt Egy font marhahus 20, Egy mázsa széna 2 frt — kr. Egy öl tüzi fa kemény 9 frt. — kr.

— **A szamosujvári** piacz árai julius hó 27 -kán. 1874. Alsó auszt. mérő. Tisztabuza 6 frt 80 kr Rozs 4 frt 60 kr. Elegybuza 5 ft — kr. zab 1 frt 90 kr. Széna 2 ft. — kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 10 frt. — kr. Marhahus fontja 18 kr. Konyhaliszt 14 kr. Borsó mérője 32. Lencse 32, paszuly 20 kr.

— **A M.-V.** piacz árai jul. hó 30 dikán 1 auszt. mérő Tisztabuza 4 fr. 60 kr elegybuza 3 fr. 50 krajczár, rozs 3 forint — krajczár zab 1 frt. 35 kr pityóka 2 frt 30 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsir 54 kr. Egy kupa borsó 22 kr. lencse 25 kr. paszuly 20 kr. Egy mázsa kenyérliszt 12 frt Egy font marhahus 18 kr.

— **A beszterczei** piacz árai julius 28-án 1874. Alsó Auszt. mérő. Tisztabuza 4 forint, 80 kr. Rozs 3 frt, 40 kr. Elegybuza 4 frt, — kr. Eab 1 frt, 80 kr. Széna 1 frt, 40 kr. Alomszalma 80 — kr. Zsupszalma 1 frt 30 kr. Egy öl fa 6 frt, egy font marhahus 16 kr.

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről

Aug. 4-én 5% Metalliques 70 45 frt. Kamat —. — 5 % Nemzeti kölcsön 74.20 frt 1860 Kölcsön 108 25. Bankrészvény 9,73 Hitelintézeti részvények 24250 London 109.65 ft. st. Ezüst 103.25 Cs. kir. arany — Napoleondor 8.83.

Urbéri kötvények: Magyarországi 76 80. Temesi .7525 Erdélyi 74,—. Horvátországi 80.—.

Felelős szerkesztő: **Szász Béla**

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

az igen kellemes

Revalescière Du Barry

Londonból. (205—204)

Táplálóbb lévén a husnál, a Revalescière éltesseknél gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszernél.

¼ fontos bádogszeléncében 1 frt 40 kr. 1 font 2 frt, 50 kr., 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière kétszersült szelenczékben 2 frt 50 kr és 4 frt 50 kr. Revalescière csokoladé porban és táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csészére 2 frt 50 kr, 48 csészére 4 frt 50 kr. Porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. Valamint minden városban jó gyógyszerésznél és tüszerárusnál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvét mellett.

Kolozsvártt: Binder Károlynál. Debreczenben: Miálovics István a „Kigyóhoz" czimzett gyógyszertárában. Duna-földvártt: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabik Ede és Jekeliusnál. Gyula-Fehérvártt: Mihelyes Zsigmond gyógyszerésznél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Demeternél. Pe ten: Török Józsefnél. Temesvártt: Quirinyi Alajos és városa gyogyszertárában

A delicat gyógytápszer Revalescière du Barry elenyész tet minden betegséget, mely a gyógyszerekkel daczol t. i gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzés-, húdcső- és vesebajokat, tuberculoset, vérhast, aszkórt. asthmát, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzugást, émelygést, hányást még terhes állapotban is, diabetest, buskomorságot, soványodást, csúzt, köszvényt és sápkórt. Kivonat 76,000 bizonyitványból gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak:

73.928 sz. bizonyitvány.

Waldegg, Stajerh. 3. apr. 1872.

Az ön Revalesciérejének köszönhetem, hogy 50 éves létemre, két évig folytonoson használván azt, kéz- és lábbénulásomtól nemcsak teljesen megygyógyultam, s mint legjobb koromban ismét dolgaim után láthatok. E nagy jótéteményért fogadja meleg hálámat.

Sigmo Br.

73.268 sz. bizonyitv.

Trapani, Sicilia, 13. apr. 1870.

Nőm, borzasztó ideg- és bilioszus fájdalmak áldozata, az egész test feldagadásával, szivd gással. álmatlansággal és hypochondriasissal párosulva, az k által fel lön adva, midőn elhatározám magam du Barry ízethetlen Revalesciérejéhez folyamodni. E drága szer barát nagy bámulatára rövid időn megszüntete ama borasztó fájdalmakat s, nőmet annyira helyreállitá, hogy ámbár már 49 éves, táncmulatságokban tevékeny részt tud venni. Ezt kötelességem a hasonló bajokban szenvedők érdekében, hálás köszönetem mellett, tudatni önnel.

Atanasio Barber.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **4462**. — 1874. (275) (1—3)

Kolozsmegye helyiségeinek téli fütésére szükségeltető 36 hosszu öl tüzelő fa **beszerzése iránt f. é. augustus 17-kén d. e. 9 órakor** árlejtés fog tartatni. Az árlejtési feltételek hivatalos órákban az aljegyzői irodában megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától, Kolozsvártt, 1874. julius 27.

MATSKÁSI PÁL, alispán.

Sz. **1015**. — 1874. (274) (2—3)

Árverési hirdetmény.

Alólirt m. k. erdőhivatal irodájában **f. év augustus 31-kén reggeli 8 órától kezdve az 1878 év végéig** tartó időközre következő bértárgyak, következő, az egy évi haszonbért jelző kikiáltási árak mellett fognak kiadatni u. m.

I. 1875 április 24-től kezdőleg:

a) Szántóföldek és rétek A. M. Váradján . .	138 frt	— kr.
b) a Groape nevü legelö M. Portuson . .	145 „	— „

II. 1875 május 1-től kezdőleg:

a) A volt dobosnagyi szállás Orláthon . .	22 „	— „

III. 1874 oktober 1-től kezdőleg:

a) Kalmárbolt és mészárszék M. Portuson . .	170 „	— „
b) A volt örnagyi szállás Tövisen . . .	185 „	— „

IV. 1875 január 1-től kezdőleg:

a) Az italmérési jog Orláthon . . .	1497 „	30 „
b) A korcsma és italmérési jog Sinnán . .	464 „	— „
c) A hidvám M. Portuson	5301 „	51 „
d) A vámszedői lak ugyanott	48 „	— „
e) Az italmérési jog Báadon	501 „	— „

Minden árverező köteles az árverés kezdete előtt a kikiáltási ár 10% át bánatpénzül letenni.

Szabályszerüen irott és a bánatpénzzel ellátott ajánlatok, melyekben az ajánlat számokkal és betükkel tisztán kiirva és határozottan megemlitve van, hogy ajánlatot tevő a feltételeket ösmeri és elfogadja, csak az árverés kezdetét megelőző időpontig fogadtatnak el.

Az árverési és bérleti részletes feltételek a hivatalos órákon belül bármikor is betekinthetők, s különben az árverés alkalmával nyilvánosan is fognak felolvastatni.

M. kir. erdőhivatal.

Sz. Sebesen, julius 25-kén, 1874.

---

(273) (2—3)

Hirdetmény.

A prágai cs. k. kereskedelmi törvényszék által 1874 julius 7-én 55,971 sz. a. kinevezett elszámoló bizottmány, az 1874 április 2 án 18,602 sz. alatt kelt magas helytartósági rendelettel feloszlatott

„Allgemeine böhmische Actien-Gesellschaft für Elementar- und Lebensversicherungen“

részvény-társulatnál biztositva volt felek érdekei megőrzése tekintetéből, elhatározta az összes e társulattal kötött biztositási szerződéseknek, a folyó 1874. évi **augustus 5-dik napjától**, az e napig lejárandó dijrészletek beszedhetési jogának fenntartása mellett, megsemmisitését és az illető kötvényeket **f. é. augustus 5 dik napjától kezdve** hatályon kivül levöknek tekintendi. A midön az emlitett felek szabadságában marad vagyonukat máshol biztositni, kötelesek esetleges kártalanitási igényeiket, **e hirdetmény utolsó beiktatása napjától számitott 30 nap alatt**, különben tekintetbe nem vevés terhe alatt, ezen elszámoló bizottmányhoz bejelenteni.

Prága, augustus 1-én, 1874.

Az elszámolás alatt álló „Allgemeine böhmische Actien-Gesellschaft für Elementar- und Lebensversicherungen“ elszámoló bizottmánya.

Dr. ALTEN RUDOLF, orsz. ügyvéd.

BAUER GYÖRGY, volt vezér-titkár.

LIEBISCH JÓZSEF, az orsz. kir. számvitel számtanácsosa.

Legujabban megjelentek és

Stein János erd. muzeum egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Jellem.

Smiles után a hazai viszonyokhoz alkalmazta **Könyves Tóth Kálmán.**

2 kötet. Ara 3 frt.

LAELIUS.

Hogy kell, és **hogy** nem kell magyarázni az iskolában a latin autorokat?

Irta Brassai Sámuel. Ára 50 kr.

Egyetemes europai jogtörténet

a középkor kezdetétől a franczia forradalomig.

Irta Hajnik Imre. II. füzet. Az alkotmányi fejlödés a tizedikszázadtól a tizennegyedikig. Ára 80 krajczár.

Egyházi beszédek.

Irta Fejes István, sátoralja-ujhelyi ref. lelkész. Első füzet. Ára 2 frt.

Imakönyv templomi használatra.

Irta Albert János, tordai unit. lelkész. Ára füzve 1 frt 80 kr. Kötve 2 frt 10 kr.

Néhai **VADAS JÓZSEF** kolozsvári első pap és nyugalmazott esperes

egyházi beszédei.

Kiadták: Nagy Péter, erd. evang. ref. püspök,
Szász Gerő, ev. ref. első pap és esperes,
Szász Domokos, ev. ref. második pap és egyh. jegyző.
Első füzet. Ára 1 frt 20 kr.

Egyházi beszédek.

Irta Sziládi János, bajai reform. lelkész. Első füzet. Ára 1 frt 60 kr.

Egyházi szent beszédek.

Melyeket különféle alkalomra irt és mondott Péterfi Sándor, hévizi lelkész. Öt füzet. (A VI-dik füzet sajtó alatt.) Ára egy-egy füzetnek 1 frt.

Halotti bucsuztatók.

Alkalmakra, irta Balogh József. Ára 70 kr.

A halal játéka. I.

A KISÉRTET.

Társadalmi regény a jelen korból. Irta Féval Pál. Francziából forditotta Mártonffy Frigyes. I — III. Ára 3 frt.

Rocambole föltámadása I.

A touloni gályabörtön.

Regény. Irta Ponson du Terrail. Francziából forditotta Mártonffy Frigyes I. — V. Ára 5 frt.

Ugyan csak **Stein János** kereskedésében **kaphatók**:

Neveléstan,

vezérfonal a kis gyermekek nevelésére.

Frőbel Frigyes elvei nyomán. Irta Szabó Endre. Ára 60 kr.

Gyermekisme

boncz- és lélektani alapon.

Irta Szabó Endre, a kolozsvári „Frőbel intézet“ igazgatója. Ára 50 kr.

Hogyan boldogulunk?

Irta dr. Matheos Vilmos. 2 kötet. Ára csak 1 frt.

Három orosz és három angol kalandjai Délafrikában.

Verne Gyulától. Francziából forditotta Ajtai Albert. Ára 2 frt.

A felekezeti iskoláztatás veszélyei és közoktatási törvényünk hiányai, nevelészeti, társadalmi és politikai szempontból.

Irta Bánhegyi István. 2-dik kiadás. Ára 60 kr.

---

(276) (1—6)

Nem ámitás!

Csak a bizomány- üzletben, Bécs, V. Margarethenstrasse 70 sz. a. kaphatni

valódi új chinaezüstöt

következő bámulatos olcsó árban: u. m. ½ tuczet evőkanál 2 frt 75., ½ tuczet villa 2 ft 75., ½ tuczet kés 2 frt 75., ½ tuczet kávéskanál 1 frt 10., egyes kanalok, villák, vagy kések darabja csak 50 kr. kávéskanál csak 20 kr. Más tárgyak, mint leves-, tej- mártásmerő kanalok, pallók, sótartók, gyertyatartók sat. hasonló olcsó árban. Vendéglősök, kávésok, házalók, általában nagyobb mennyiséget vásárlók ezenkivül még külön kedvezményben részesülnek.

☞ Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan teljesittetnek.

Mind legfinomabb chinaezüst.

Legfinomabb franczia tisztitó por pakétja 15 kr

---

(271) (3—3)

GYAKORNOK

kerestetik

a szamosujvári gyógyszertárba

A feltételeket tudatja **Hrobony Pál** gyógyszertári gondnok.

STEIN JÁNOS

egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KŐNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen bővittettek és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesittettek és szaporittattak, ugy hogy most

három gyors-, két kézi sajtó és egy simitó gép van müködésben.

A használandó betük a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvék.
A **könyomdát** kitünő metsző kezeli s **három sajtót** és számos személyzetet foglalkoztat.
A **nyomdai munkák** kiállitásához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR gyári árban számittatik.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal, és a leggyorsabban s legjutányosabban eszközöl.
A **gépek elegendősége**, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KŐNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, izlésesen s oly olcsó árban képes előállitani, s e nemben bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Elvállal mindennemü és nyelvü **könyvek**, bármiféle **rovatos ivek**, **körlevelek**, **árjegyzékek**, **számlák**, **nász-**, **gyász-** és **vigalmi jelentések**, **névjegyek**, **meghivó-jegyek**, **tánczrendek**, **gyógyszertári-jelzetek**, **bor-**, **rozsolis-** és más **vignettek**, **újévi** és más **alkalmi üdvözletek**, **baromutlevelek**, **vásárczédulák**, **hirdetmények**, bármi nagyságu **falragaszok**, szóval minden e szakba vágó munkák **izletes kiállitását**.

☞ **Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok** és a **községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhivni, hogy a hivatali szükségletekre megkivántató nyomtatványok gyors kiállitására** s **legolcsóbb árszámitására különös sulyt fektet.**

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerü mintázatok birtokában lévén.

☞ Az uj **„polgári törvénykezési rendtartás“**-ban és a **Kolozsmegye gyalui egyesbirája által** a **községi előljáróságok részére kiadott „utasitás“**-ban előforduló **magyar** akár **román** szövegü nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis menynyiségben **koncz számra** is, jutányos árban szolgál. Az **„utasitás“**-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: **magyar** vagy **román** szövegü nyomtatvány szükséges-e?

Egyidejüleg bátorságot vesz magának **könyvkereskedését** (bel-középutcza **1** szám) és **papirkereskedését** is (főtér 2 szám, a tanácsház tőszomszédságában) **emlékezetbe hozni.**

STEIN JÁNOS,
muz. egyl. könyvárus, egyet. könyv- és kőnyomdász s papirkereskedő.

(32) (8—*) 1874.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.